EUROLISTY

12/22

OBSAH

1 - 3
Rozhovor s Vladimírem Dzuro

3-4
Přednáška Vladimíra Dzuro a Veroniky Krátké Špalkové o dezinformacích

4
Komise zahájila cyklus evropského semestru

5
Rozpočet EU na rok 2023

6
Reportáž z konference na Prague European Summit

7
Přehled evropských vesmírných aktivit za listopad 2022

8
Eurozprávy z regionů

12
Zábava s Eurolisty

Eurolisty prosinec 2022

Milé čtenářky, milí čtenáři,
v prosincovém čísle Eurolistů vám na úvodní stránce přinášíme obsáhlý rozhovor s bývalým vyšetřovatelem Mezinárodního tribunálu pro bývalou Jugoslávii Vladimírem Dzuro, který spolu s Veronikou Krátkou Špalkovou v regionech vedl sérii přednášek o dezinformacích v dobách války. Komise v listopadu zahájila program evropského semestru a došlo ke schválení rozpočtu pro rok 2023. Již tradičně si můžete přečíst i přehled evropských vesmírných aktivit za uplynulý měsíc. V druhé části tohoto vydání naleznete přehled činnosti a reportáže z akcí pořádaných regionální sítí Eurocenter. Závěr patří rubrice Zábava s Eurolisty, ve které si tentokrát můžete ověřit své znalosti o Vánocích napříč EU.
Příjemné čtení a krásné svátky!

Barbora Novotná, editorka

AKTUALITY Z EU

Rozhovor s Vladimírem Dzuro o dezinformacích a válce v Jugoslávii

Rozhovor se uskutečnil na okraji série debat v regionech s názvem Dezinformace v dobách války. Reportáž z přednášky bývalého vyšetřovatele Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii Vladimíra Dzura, který vyšetřoval válečné zločiny páchané na území Chorvatska, doplněný o aktuální poznatky na poli dezinformací od Veroniky Krátké Špalkové si přečtěte na straně 3.

Srbská média 20. listopadu uveřejnila zprávu o tom, že Chorvaté ve Vukovaru pobili více než 40 srbských dětí. Zprávu převzala dokonce i světová agentura Reuters, která ji později sice stáhla, ale i tak si tato dezinformace vyžádala oběti na životech. V obci Ovčara nedaleko Vukovaru bylo zavražděno přes 260 Chorvatů. Vy jste se na vyšetřování tohoto válečného zločinu v roli vyšetřovatele podílel. Můžete prosím blíže popsat, jakou roli dezinformace během války v bývalé Jugoslávii hrály?

Válečná propaganda není nic nového, ale její sofistikovanost se mění s tím, jak se vyvíjí sofistikovanost našich komunikačních prostředků. Hlavní principy ale zůstávají stejné a dají se shrnout do následujících deseti bodů:

a) Nechceme válku, jen se bráníme;
b) za tuto válku je odpovědný výhradně náš protivník;
c) vůdce našeho protivníka je ze své podstaty zlý a podobá se ďáblu;
d) hájíme ušlechtilou věc, ne naše konkrétní zájmy;
e) nepřítel záměrně páchá zvěrstva, pokud děláme chyby, děje se to bez úmyslu;
f) nepřítel používá nelegální zbraně;
g) utrpíme malé ztráty, ztráty nepřítele jsou značné;
h) uznávaní intelektuálové a umělci podporují naši věc;
i) naše věc je posvátná;
j) kdo zpochybňuje naši propagandu, pomáhá nepříteli a je zrádce.

To platilo stejně během 2. světové války, války v bývalé Jugoslávii, jako to platí i dnes, kdy se válčí ve východní Evropě.

Slobodan Milošević (bývalý prezident Srbska a hlava Svazové republiky Jugoslávie, pozn. red.) během své cesty k moci velmi rychle pochopil, že musí získat absolutní kontrolu nad médii v Srbsku, což se mu samozřejmě podařilo.

VLADIMÍR DZURO
Emeritní policejní rada se narodil v Kladně. V letech 1983 až 1995 pracoval jako kriminalista pro Policii České republiky, nejprve u Kriminální policie v Praze 10 a později v Národní ústředně Interpolu v Praze. V roce 1994 se aktivně podílel na práci mírových sil OSN v bývalé Jugoslávii (UNPROFOR), od dubna 1995 pak zastával více než devět let funkci vyšetřovatele Mezinárodního tribunálu pro bývalou Jugoslávii (ICTY) v Haagu v Holandsku. V současné době vede kancelář Úřadu pro vnitřní záležitosti OSN v New Yorku.

Unikátní osobní svědectví přináší v tištěné i audio podobě kniha Vyšetřovatel, kterou Vladimír Dzuro napsal. V listopadu 2019 vyšla v USA anglická verze pod názvem The Investigator. Na motivy knihy Vyšetřovatel vznikl komiks Démoni balkánské války.

EUROLISTY

KALENDÁŘ

Podrobný aktuální přehled seminářů, přednášek a dalších akcí naleznete na webových stránkách jednotlivých Eurocenter.

Během celého prosince probíhají v regionech i přednášky Eurocenter na následující témata:

- Vánoce v EU
- Předsedáme Evropě
- Přednášky o EU a různých aspektech členství Česka v EU

Máte také zájem o přednášku u Vás na škole? Kontaktujte své Eurocentrum, rádi Vás navštívíme!

PRAHA

Jsme (v) EU
Kdy? 8.12.2022, 16:00
Kde? Evropský dům v Praze

KARLOVY VARY

Přednáška o dezinformacích — Novinářská akademie
Kdy? 12.1.2023 18 hod.
Kde? Krajská knihovna Karlovy Vary

OLOMOUC

Rozhoduj o Evropě - modelové zasedání institucí EU
Kdy? 13.12.2022

PRAHA

Jsme (v) EU
Kdy? 8.12.2022, 16:00
Kde? Evropský dům v Praze

ZLÍN

Rozhoduj o Evropě - Modelové zasedání institucí v EU
Kdy? 12.12.2022

Možnosti kariéry a stáží v institucích EU
Kdy? 8.12.2022
Kde? Velehrad

Po vypuknutí války v Chorvatsku je Slobodan Milošević používal k tomu, aby vyvolal strach mezi Srby žijícími v Chorvatsku.

Falešné informace zásadním způsobem ovlivnily průběh války v bývalé Jugoslávii

Vliv propagandy na osoby, které byly souzeny tribunálem za válečné zločiny, nám potvrdil například i Milan Babić, první prezident Republiky Srbské Krajiny (RSK). Přiznal vinu za zločiny, z nichž byl obviněn, a uvedl, že v počátcích své politické kariéry byl sám silně ovlivněn a uveden v omyl srbskou propagandou opakovaně referující o možné genocidě vůči Srbům ze strany chorvatského státu, který přirovnával k chorvatskému fašistickému režimu z doby 2. světové války (Ustašovcům), čímž byla mezi Srby cíleně vyvolávána atmosféra nenávisti a obav z Chorvatů.

Mezinárodní trestní tribunál pro bývalou Jugoslávii v Haagu
© Evropská komise

Falešné informace pak zásadním způsobem ovlivnily myšlení Srbů, kteří nad Vukovarem 19. listopadu 1991 převzali kontrolu, a zákonitě vedly k mstivé odplatě na chorvatském obyvatelstvu včetně těch, kteří se zdržovali ve Vukovarské všeobecné nemocnici a na Velepometu, kde čekali na evakuaci. Zlověstným důkazem účinnosti této mediální masáže byl právě masakr na farmě Ovčara.

Použití toho, čemu dnes říkáme fake news má v konfliktním prostředí často daleko závažnější následky. Pokud se například použijí informace o tom, že nepřítel zabíjí děti, což je útok cílený na základní lidské instinkty, je možné očekávat, že takové zprávy vyvolají brutální reakci. Na farmě Ovčara 20.11. 1991 to bylo povraždění 265 Chorvatů přivezených z vukovarské nemocnice. Podrobně situaci kolem masakru na farmě Ovčara popisuji v mé knize Vyšetřovatel.

Srbská média ale pokračovala v šíření podobných zpráv i později. Například v Bosně a Hercegovině v roce 1992 Rádio a televize Srbska (RTS) odvysílaly zprávu o tom, že Bosňáci házeli v sarajevské ZOO srbské děti jako potravu lvům.

Až po dlouhých 20 letech od vypuknutí konfliktu se v roce 2011 RTS za šíření těchto lživých zpráv veřejně omluvily.

Válečná propaganda je vždy cílená na citlivá témata

Bylo v dezinformacích, které se během války v bývalé Jugoslávii pohybovaly ve veřejném prostoru, k vidění nějaké schéma či motiv? Na jakou cílovou skupinu válečná propaganda nejčastěji cílila? Vidíte stejné motivy i v současných konfliktech, nebo se praxe kolem šíření a vytváření dezinformací radikálně změnila?

Schémata jsou stále stejná, stačí do nich dosadit konkrétní informace. Podívejme se na válečnou propagandu nacistického Německa v průběhu 2. světové války. Německé armády buď vítězně postupovaly, popřípadě se stahovaly do předem připravených pozic. Podobnou rétoriku jsme nedávno zaznamenali ohledně situace ve východní Evropě. Podle oficiálních prohlášení armádní jednotky úspěšně pokračovaly v plnění předem stanovených cílů a organizovaně se stáhly z části území do připravených pozic na východní břeh jedné velké řeky.

V předválečném Německu nacistická propaganda nalézala za vším špatným Židy a proto bylo nutné se s tímto problémem vypořádat, což po řádné mediální masáži mělo za následek holocaust. V takzvaných Sudetech v Československu bylo propagandou prezentováno utlačování německé menšiny a po důkladné mediální přípravě jim Říše musela přispěchat na pomoc. V Jugoslávii to pak byli chorvatští Ustašové, potomci chorvatských fašistů z 2. světové války, kteří představovali pro Srby nebezpečí, a proto musela srbská vláda vojensky a materiálně Srby žijící na území Chorvatska a Bosny a Hercegoviny podporovat. To bylo jen několik příkladů.

Válečná propaganda je vždy cílená na citlivá témata, u kterých lze předpokládat silné emotivní reakce. Zabíjení dětí nepřáteli je toho velmi konkrétním příkladem. Podle mě, motivy zůstávají stejné, ale v důsledku moderních technologií se změnila sofistikovanost a účinnost jejich použití.

Pociťujete v současné době nárůst množství dezinformací ve veřejném prostoru, nebo máte pocit, že byla jejich míra vždy vysoká?

Nedokážu posoudit množství, ale sofistikovanost je zcela zřejmá. Každý z nás pracuje na počítači a nosí v kapse nebo tašce chytrý mobilní telefon, ze kterého na nás konstantně „útočí“ informace všeho druhu, od reklam, zpráv z celého světa, ale také velmi sofistikovaných fake news, které je často velmi

na sílu působení fake news ve veřejném prostoru.

Část vyšetřování jistě stojí na i na výpovědích klíčových svědků válečných a jiných zločinů. Jak se s jejich výpověďmi při šetření válečných zločinů nakládá hlavně v kontextu ověření jejich pravdivosti?

Rozdíl mezi informací a důkazem je v podstatě v tom, že za důkaz se považuje informace, která je ověřená. Součástí práce kriminalisty/vyšetřovatele je nejen získávání informací, ale i jejich ověřování. To, jakým způsobem se pravdivost informace ověřuje, záleží na tom, o jakou konkrétní informaci se jedná. Je proto těžké generalizovat, ale protože mám rád konkrétní příklady, tak bych jeden takový uvedl.

Bělehradský advokát a přítel Slobodana Miloševiće, pan Toma Fila, který před tribunálem obhajoval Slavka Dokmanoviće obviněného z podílu na masakru na farmě Ovčara, se při obhajobě rozhodl vsadit vše na jednu kartu – videokazetu označenou obhajobou jako důkaz D-2. Ta podle jejich tvrzení poskytovala Dokmanovićovi alibi na inkriminovanou dobu, kdy měl být podle našich svědků na farmě Ovčara. Obhájce Fila pak do soudní síně přivedl několik svědků obhajoby, kteří všichni pod přísahou potvrzovali pravdivost video záznamu.

Od prokurátora jsem dostal za úkol prověřit pravdivost informací z video kazety a zároveň svědectví představená obhajobou. Vydal jsem se proto do Vukovaru a doslova krok za krokem jsem prošel cestu, která byla na důkazu D-2 zachycena. Podařilo se mi zjistit, že videozáznam byl zmanipulovaný, ale to byl teprve první krok, protože jsme to museli v soudní síni dokázat. Moje další cesta vedla do laboratoří FBI Quantico ve Virginii, kde byla provedena analýza záznamu. Experti FBI potvrdili, že skutečně poslední část, která měla Dokmanovićovi potvrzovat alibi, byla do záznamu zkopírována. Nakonec jsme do soudní síně přivedli i dendrologa, který analýzou stromů zachycených na videozáznamu a šetřením na místě ve Vukovaru jednoznačně prokázal, že důkaz D-2 byl zmanipulovaný. Tímto způsobem jsem falešné alibi pana Dokmanoviće rozbil.

Digitalizace zasahuje i do práce válečných vyšetřovatelů

V současné době se část válečné fronty automaticky dostává i do digitálního prostoru. Vidíme to například i v souvislosti s válkou na Ukrajině. Na internetu kolují videa z válkou zasažených oblastí, která mohou zachytit i znaky válečných zločinů. Lze do on-line prostoru přenést i práci válečného vyšetřovatele? Je internet pro válečné vyšetřovatele spíše užitečným nástrojem nebo komplikací?

Dění na Ukrajině nemohu přímo komentovat, ale odpovím vám takto. Média často a ráda používají silná slova jako „válečný zločin“ nebo „genocida“ pro zvýšení sledovanosti. Je třeba si ale uvědomit, že ve válce umírají lidé, válka přináší neštěstí. Videozáznamy o mrtvých lidech proto nemusí dokazovat, že byl spáchán válečný zločin. Vyšetřovatelé s takovou informací musí dále pracovat a zjistit pravost záznamu a okolnosti, které ke smrti vedly.
Digitalizace našeho života samozřejmě významně zasahuje i do práce vyšetřovatelů bez ohledu na to, jestli se jedná o vyšetřovatele v Praze, New Yorku nebo ve válečném konfliktu.

Internet na jednu stranu slouží jako významný zdroj informací, ale zároveň je používán jako platforma k šíření dezinformací. Z toho tedy vyplývá, že práce s informacemi z veřejných sítí vyžaduje sofistikovanou forenzní analýzu, která je samozřejmě finančně nákladná. Ono je něco jiného dát na internet videozáznam a tvrdit, že je to důkaz o válečném zločinu, a něco úplně jiného jít s takovou informací do soudní síně a tam takové tvrzení dokázat.

I přes tři dekády po válce v bývalé Jugoslávii rodiny stále pohřešují tisíce lidí. Může rozvoj technologií pomoci například v odkrytí dalších masových hrobů?

Podle mého názoru moderní technologie po tak dlouhé době od spáchání zločinu na nález masového hrobu v bývalé Jugoslávii moc velký vliv nemají. Daleko důležitější jsou svědectví těch, kteří popravu buď přežili, byli svědky, popřípadě se na zločinu přímo podíleli. V době, kdy jsme válečné zločiny v bývalé Jugoslávii vyšetřovali, by nám byly bývaly velmi pomohly satelitní snímky ze špionážních družic, ale z důvodů utajení nám, pokud tedy vím, nebyly poskytnuty.

Pokud se týká současné situace v Evropě nebo i v jiných částech světa, moderní technologie jsou pro vyšetřovatele velmi důležité. Satelitní snímky jsou důležitou pomůckou pro lokalizaci masových hrobů, zejména proto, že vyšetřovatelé často nemají přístup na místo, kde se masový hrob nachází. DNA testy pomáhají s identifikaci těl nalezených v masových hrobech. Lokalizace mobilních telefonů nám zase může ukázat, kdo se v okolí místa činu nacházel.

Pro případné souzení za válečné zločiny je zcela zásadní důkazy zajistit co nejdříve, protože kvalita důkazního materiálu se obecně s časem, který uplyne od spáchání, snižuje. Dobře si pamatuji, jak obstrukce ze strany nástupnických států bývalé Jugoslávie prodlužovaly a také prodražovaly vyšetřování a následné souzení.

Autorka: *Barbora Novotná, Euroskop.cz*

Přednáška Vladimíra Dzuro a Veroniky Krátké Špalkové o dezinformacích v dobách války

V úterý 6. prosince se v Českých Budějovicích odehrála přednáška s názvem Dezinformace v dobách války. Jakou roli hrají v konfliktech dezinformace a média? Má smysl usilovat o dosažení spravedlnosti pro pachatele válečných zločinů? V duchu těchto otázek se nesla poslední ze série přednášek v regionech vedených bývalým válečným vyšetřovatelem Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii Vladimíra Dzuro doplněný o aktuální poznatky na poli dezinformací od Veroniky Krátké Špalkové.

Od začátku krvavého rozpadu Jugoslávie uběhlo v letošním roce

již 31 let. V prvním bloku přednášky Vladimír Dzuro, autor knihy Vyšetřovatel, návštěvníkům nabídl ucelenou přednášku týkající se hlavních fází války na Balkáně v devadesátých letech. Během svého výkladu zdůraznil i vývoj ve druhé polovině 20. století, který vypuknutí konfliktu předcházel a představil hlavní aktéry všech zúčastněných stran.

Po smrti Josipa Broze Tita v roce 1980 se Jugoslávie při hledání jeho politického nástupce dostala do hluboké politické krize, ke které se záhy přidala i krize ekonomická. Právě v kombinaci těchto faktorů lze hledat prapůvod sporů, které v 90. letech vyústily v otevřený válečný konflikt.

Dezinformace jako záminka pro masakr ve Vukovaru

Použití dezinformací má v konfliktním prostředí často velmi závažné následky. Síla falešných informací se naplno projevila 20. listopadu 1991, kdy bylo na farmě Ovčara nedaleko chorvatského Vukovaru povražděno 265 Chorvatů přivezených z chorvatské nemocnice. Den před masakrem uveřejnila srbská média zprávu o tom, že Chorvaté ve Vukovaru pobili více než 40 srbských dětí. Tato dezinformace, cílící na základní lidské instinkty, pak odstartovala sérii válečných zločinů na farmě Ovčara. To podle Dzura dokládá, jak nebezpečné mohou dezinformace ve svém důsledku být.

Srbská média pokračovala v šíření podobných zpráv i v pozdějších fázích konfliktu. Například v Bosně a Hercegovině v roce 1992 Rádio a televize Srbska (RTS) odvysílaly zprávu o tom, že Bosňáci házeli v sarajevské ZOO srbské děti jako potravu lvům. RTS se sice za šíření těchto lživých zpráv veřejně omluvily, ale až po dlouhých 20 letech od vypuknutí konfliktu

Třetím příkladem situace, kdy měly falešné či zmanipulované informace přímý vliv na vývoj konfliktu bylo například zneužití obrazu od malíře Uroše Prediće z 19. století. Toto slavné dílo, které zobrazuje matku truchlící nad hrobem svého syna, bylo vydáváno za půl roku starou fotogragii, což mohlo být vnímáno jako legitimizace útoků na civilní obyvatelstvo.

U dezinformací pochybujících se ve veřejném prostoru mohla být pozorována i určitá schémata či strategie. Vzhledem k tomu, že jedno z hlavních hesel bývalé Jugoslávie bylo spojení „bratrství a jednota", které mělo vyjadřovat jugoslávskou sounáležitost bez národnostních či náboženských rozdílů, musela s touto národní myšlenkou flexibilně pracovat i tehdejší propaganda. Srbská média proto například o Chorvatech začala mluvit jako o Ustaších (chorvatské fašistické hnutí z období druhé světové války). Tím docházelo k vytváření strachu u srbského obyvatelstva, že nová chorvatská vláda je nástupcem režimu, který vraždil nechorvatské obyvatelstvo.

Dzuro: Úplná spravedlnost neexistuje

Vladimír Dzuro případy válečných zločinů a porušování Ženevských úmluv dokumentoval přímo z místa činu. Podílel se například na zatčení někdejšího vukovarského starosty Slavka Dokmanoviće, který má na svědomí stovky lidských životů zavražděných na farmě Ovčara. Jeho zatčení bylo velmi významné, jelikož na Dokmanoviće byl vydán tajný zatykač a podobné zadržení nebylo předtím vyzkoušené. Nakonec se povedlo ho převézt do Chorvatska a letadlem dopravit až do Haagu. O to větší bylo pro vyšetřovatele i rodiny obětí to, že se Dokmanovićovi podařilo spáchat ještě před vynesením verdiktu sebevraždu.

Nicméně, Mezinárodní trestní tribunál díky 161 obviněným, pomohl balkánské společnosti se ze své minulosti alespoň z části pohnout. Na závěr své přednášku bývalý válečný vyšetřovatel pokládá řečnickou otázku. „Když vám někdo vyvraždí celou rodinu, znásilní dceru, zapálí dům a za 15 let je v cizí zemi odsouzen někdo, kdo tyto činy ani přímo neudělal, ale pouze nařídil, je to dostatečná spravedlnost?" Pro velkou část společnosti v bývalé Jugoslávii to dostatečnou spravedlnost skutečně nepředstavuje. Dzuro však dodává, že potrestat všechny válečné zločince je nereálné. „Jako lidé jsme nedokonalí. A těžko lze očekávat, že nedokonalí lidé, vytvoří dokonalou organizaci,".

Krátká Špalková: Dezinformační weby se stávají stále sofistikovanějšími

Analytička Bezpečnostního centra Evropských hodnot Veronika Krátká Špalková těžiště debaty přenesla z prostoru bývalé Jugoslávie v 90. letech do současnosti. Sérii konkrétních příkladů zneužití mylných informací Krátká Špalková zahájila zajímavým případem z Indie, který demonstruje, jakým způsobem mohou v současnosti dezinformace vést k zabíjení mezi lidmi, kteří nejsou pod přímým tlakem válečného konfliktu. Tzv. WhatsApp killings, neboli WhatsAppové vraždy, dovedly tuto platformu až k regulaci v možnosti přeposílání zpráv. Masivní dezinformační kampaň, která se v Indii WhatsAppem rozšířila v roce 2017, uváděla, že v Indii existují „zahraniční mafiánské skupiny", které mají za úkol unášet indické děti. Tato dezinformační vlna vyústila v sérii lynčování, kdy například v jednom případě tisícový dav zabil nevinného muže na základě nepravdivých informací, že je pedofil. Během dvou měsíců bylo těchto případů téměř dvě desítky. V reakci na tyto události aplikace drasticky omezila počet kontaktů, kterým může uživatel zprávy zasílat či přeposílat.

Další příklady se týkaly především propagandy v současně probíhající válce mezi Ruskem a Ukrajinou. Veronika Krátká Špalková také názorně ukázala příklady dezinformačních webů, které se graficky snaží imitovat důvěryhodné nezávislé zpravodajství a stávají se tak pro uživatele hůř rozpoznatelnými.

„Názory vyjádřené v této přednášce jsou názory Vladimíra Dzuro a nemusí nutně odrážet oficiální politiku nebo postoje Organizace spojených národů, popřípadě Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii."

Autorka: *Barbora Novotná, Euroskop.cz*

Komise zahájila cyklus evropského semestru

Komise zahájila cyklus evropského semestru pro koordinaci hospodářských politik 2023. Balíček vychází z hospodářské prognózy z podzimu 2022, z níž vyplývá, že po silném prvním pololetí nyní ekonomika EU vstoupila do mnohem náročnější fáze. V důsledku ruské invaze na Ukrajinu čelí EU četným a složitým výzvám. Historicky vysoké ceny energií, vysoká míra inflace, výpadky dodávek, zvýšená míra zadlužení a rostoucí výpůjční náklady ovlivňují podnikatelskou činnost a snižují kupní sílu domácností.

„Evropa dnes kvůli ruské agresivní válce proti Ukrajině čelí závažným hospodářským a sociálním výzvám. Jak jasně uvádíme

v dnešním evropském semestru, je nezbytné koordinovat politiky v celé EU, abychom dokázali lépe překonat bezprostřední obtíže a posílili naše dlouhodobé hospodářské vyhlídky. Naše priority jsou zřejmé: zajistit cenově dostupné dodávky energie a chránit zranitelné domácnosti a podniky před vysokými cenami energie. Naše budoucí prosperita závisí na stimulaci inovací a vytváření konkurenceschopných podniků s vysoce kvalifikovanými pracovníky, které potřebujeme pro zelenou a digitální budoucnost," řekl k představovanému souboru opatření výkonný místopředseda Komise pro hospodářství ve prospěch lidí Valdis Dombrovskis.

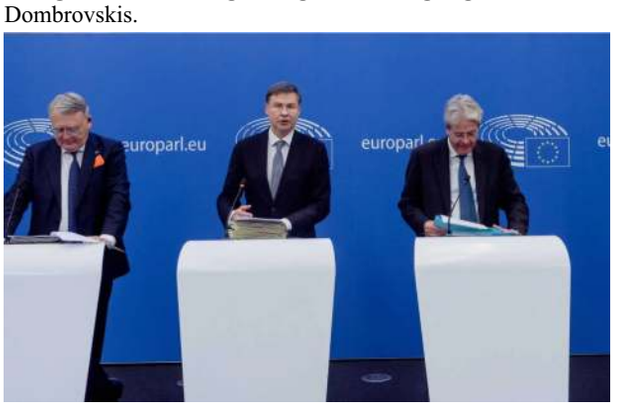

Tisková konference po jednání Komise
© Evropská komise

„Při snaze bojovat proti inflaci musíme zajistit, aby fiskální politika nebyla v rozporu s politikou měnovou, a proto bychom se měli vyhnout rozsáhlým fiskálním stimulačním opatřením. Členské státy by měly plně využívat financování z Nástroje pro oživení a odolnost a plánu REPowerEU k uskutečnění významných investic a zároveň provádět strukturální reformy," dodal.

Evropský semestr funguje již více než dekádu

Evropský semestr poskytuje rámec pro koordinaci hospodářských politik a politik zaměstnanosti členských států. Od svého zahájení v roce 2011 se stal zavedeným fórem pro diskusi o výzvách, jimž členské státy EU čelí v oblasti fiskální a hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti, v rámci společného ročního harmonogramu. Tuto úlohu hraje i ve fázi oživení a při napomáhání ekologické a digitální transformaci.

Čtyřmi prioritami v rámci evropského semestru jsou nadále podpora environmentální udržitelnosti, produktivita, spravedlnost a makroekonomická stabilita, a to s cílem rozvíjet konkurenceschopnou udržitelnost.

Nástroj pr oživení a odolnost s rozpočtem ve výši 723 miliard eur ve formě grantů a půjček nadále poskytuje stabilní tok investic do evropských podniků, infrastruktury i dovedností a podporuje ambiciózní reformní program do roku 2026. Komise odsouhlasila národní plán pro oživení a odolnost, přičemž tyto plány schválila i Rada. Platby vyplacené v rámci nástroje momentálně dosahují více než 135 miliard eur.

Plán EU na rychlé ukončení závislosti Unie na ruských fosilních palivech REPowerEU zmobilizuje další zdroje, které prostřednictvím cílených investic a reforem zvýší odolnost energetických systémů EU a budou bránit energetické chudobě.

Autor: *Euroskop.cz*

Rozpočet EU na rok 2023

Evropský parlament a Rada dosáhly dohody o podobě rozpočtu EU na rok 2023. Celkové závazky jsou stanoveny na 186,6 miliardy eur. Oproti rozpočtu na rok 2022, včetně jeho pozdějších změn, se jedná o nárůst o 1,1 %. V rámci výdajových stropů víceletého finančního rámce na období 2021–2027 bylo ponecháno k dispozici 0,4 miliardy eur, aby mohla EU reagovat na nepředvídatelné potřeby. Oznámilo to české předsednictví Rady EU, které vedlo vyjednávání za členské země.

Poslanci Evropského parlamentu byli úspěšní při navýšení finančních prostředků na programy a politiky, které považují za zásadní pro řešení důsledků války na Ukrajině a energetické krize. Dále byl silný apel na programy, které přispěly k obnově po pandemii a posílily úsilí o zelenou a digitální transformaci. Například program Erasmus+ byl navýšen o 120 milionů eur, humanitární pomoc ve výši 150 milionů eur. Rozpočet EU na rok 2023 je značně orientován na politické priority Unie.

Roční rozpočet EU

Roční rozpočet EU stanoví všechny výdaje a příjmy EU na jeden rok. Závazky a platby musí dodržovat stropy stanovené ve víceletém finančním rámci. V praxi jsou obvykle stanovovány na nižší úrovni, než jsou příslušné stropy víceletého finančního rámce. Hlavním cílem je ponechat určitý manévrovací prostor, neboli rozpětí, pro případ nepředvídaných potřeb. Příjmy a výdaje musí být v každém ročním rozpočtu EU vždy v rovnováze.

Rozdělení podle zaměření ukazuje následující tabulka.

Okruhy	**Závazky**	**Platby**
Jednotný trh, inovace a digitální oblast	21 548	20 901
Soudržnost, odolnost a hodnoty	70 587	58 059
Přírodní zdroje a životní prostředí	57 259	57 456
Migrace a správa hranic	3 727	3 038
Bezpečnost a obrana	2 117	1 208
Sousedství a svět	17 212	12 995
Evropská veřejná doprava	11 311	11 311
Zvláštní zdroje	2 855	2 680
Celkem	**186 618**	**168 649**
Prostředky jako % HDN (hrubý národní důchod)	1,14 %	1,03 %

EUROLISTY

Může Evropa prostřednictvím zelené a digitální transformace vystoupit ze stínu USA a Číny?

Evropská unie v nedávné době odhalila velice ambiciózní plány na zelenou a digitální transformaci, prostřednictvím kterých chce zvýšit svoji globální konkurenceschopnost. Jak mohou být procesy, směřující k transformaci, modernizaci a dekarbonizaci urychleny? Jak nejlépe posílit technologický vývoj v Evropě? A jaké konkrétní nástroje jsou v současnosti na úrovni EU na stole? O tom hovořili účastníci panelové debaty uspořádané v rámci konference Prague European Summit 2022.

Debaty se zúčastnili náměstek ministra průmyslu a obchodu Petr Očko, představitel think-tanku European Policy Centre Georg Emil Riekeles a zástupkyně střediska IRENA Innovation and Technology Centre Martina Lyonsová. Debatu moderovala Eva Faltusová z portálu Euractiv.

Evropa je v mnoha oblastech lídrem určujícím standardy

„Nejsem si jistý, zda je Evropa skutečně ve stínu USA a Číny," pronesl na úvod svého vystoupení Očko. Je přesvědčený, že Evropa v mnoha oblastech vede a plní roli aktéra určujícího globální standardy a pravidla. Jaké nástroje má Evropa k dispozici, aby uplatňovala svůj vliv v technologické oblasti? Podle Očka jde jednak o právní nástroje, jako jsou nařízení, jednak o podpůrné, zejména finanční nástroje.

Lyonsová považuje průmyslové strategie za extrémně důležité, neboť nám kromě jiného umožňují porozumět nejnovějšímu vývoji. Za velmi naléhavou pokládá nutnost urychlit procesy dekarbonizace, neboť míra vyprodukovaných emisí oxidu uhličitého se v posledním roce oproti situací před pandemií covid 19 zvýšila. Pozornost je třeba soustředit na oblasti železárenského a ocelárenského průmyslu, chemického průmyslu, dále na problematiku těžby a zpracování hliníku a v neposlední řadě obecně na způsoby, jakými jsou zpracovávány nerostné suroviny. Současné problémy Lyonsová člení do třech okruhů. Zaprvé v některých segmentech průmyslu nabídka nestačí poptávce, zadruhé těžba určitých klíčových surovin je koncentrována do malého počtu států, zatřetí problematickou oblast představuje environmentální a sociální udržitelnost

Nelze oddělit základy ekonomik a bezpečnosti

„Dvojí transformace je zároveň velkým společenským transformačním projektem," nepochybuje Riekeles, který zároveň dodal, že v současnosti musíme zohlednit novou perspektivu ekonomické bezpečnosti. „Otevřená strategická autonomie je nyní už spíše nekontroverzní koncept," naznačil Riekeles, že nutnosti zajistit strategickou odolnost evropského průmyslu bez přílišných závislostí na vnějším světě již dnes mnoho Evropanů neoponuje. Expert zároveň připomněl výrok Vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josepa Borrella, jenž prohlásil, že se ukázalo jako naivní představa domnívat se, že budeme žít ve světě, v němž bude možné oddělit základy ekonomiky od základů bezpečnosti.

Jak by tedy měla vypadat reakce na problémy a výzvy, jimž Evropa čelí? Podle Riekelese neexistuje univerzální všelék, ale určitě bude zapotřebí chránit a rozvíjet jednotný evropský trh, zároveň by Evropa měla být otevřená obchodu a investicím a v neposlední řadě by měla usilovat o zajištění bezpečnosti dodavatelských řetězců a omezení závislostí.

Jaké konkrétní kroky podle diskutujících nyní mohou zajistit pokrok? Očko uvedl několik aktuálně připravovaných legislativních návrhů v digitální oblasti – Akt o datech, Akt o umělé inteligenci a Akt o čipech. Samotný fakt, že EU s těmito normami přichází, podle něj představuje náznak nové průmyslové strategie, ve které chce být Evropa po technologické stránce suverénnější, avšak zároveň rozvíjet multilaterální spolupráci se zeměmi, jež sdílí naše hodnoty. Česká republika v souvislosti s tím patří mezi velké podporovatele transatlantické spolupráce mezi EU a USA. EU nechce regulovat prosperitu, ale konkrétní problémy

Riekeles o významu dat pro současnou ekonomiku a průmysl nepochybuje: „Data sehrávají klíčovou roli," je přesvědčen a dodává: „Stačí se podívat na to, z čeho profitují společnosti, které patří mezi nejbohatší na světě." Dojde-li však řeč na rozsáhlou regulaci, nabádá k obezřetnosti: „EU nechce regulovat prosperitu." Regulace by podle něj měla nastoupit ve chvíli, kdy se objeví určitý konkrétní problém či znepokojivý faktor. Riekeles rovněž upozornil na to, že každá z citovaných norem sleduje specifický cíl, například Akt o čipech je výrazem snahy Evropy o získání většího podílu na světovém trhu s polovodiči za účelem zajištění větší bezpečnosti dodavatelského řetězce.

Účastníci debaty Petr Očko, Martina Lyonsová, Georg Emil Riekeles a moderátorka Eva Faltusová (vlevo).

Pozici EU nepodceňuje ani Lyonsová: „EU je lídrem v technologickém vývoji." Za problém označuje to, že současné globální diskuze jsou výrazně politizované, což vyvolává reakci v podobě snah o lokalizaci výroby a dodavatelských řetězců. To ovšem podle odbornice nemusí být vždy krok správným směrem. „Musíme nalézt cestu, jak mluvit s Čínou," domnívá se Lyonsová, podle které se v průmyslovém a technologickém rozvoji musí jednat o skutečně globální úsilí. Pro úspěšné zvládnutí ekologické i digitální transformace mají stěžejní význam inovace, čehož si je dobře vědom Petr Očko. EU podle něj disponuje kvalitním výzkumem, například program Horizont Evropa pokládá Očko za jeden z celosvětově nejúspěšnějších a nejrozsáhlejších programů na podporu výzkumu. Kromě tohoto programu zmínil Očko i nový program Digitální Evropa, jenž se zaměřuje na výzkum a vývoj specificky v digitální oblasti a podporuje například zavádění nových technologií (včetně vysoce výkonných počítačů), posilování

kybernetické bezpečnosti či rozvíjení digitálních dovedností. Právě ve vzdělávání podle Očka spočívá odpověď na otázku, proč je v Evropě méně digitálních startupů než v USA. „Evropské vzdělávací systémy (například ten český) jsou často velice laděny a nepodporují do takové míry rozvoj podnikatelského ducha,"

Je potřeba nalézt rovnováhu mezi regulací a inovací

Rozdíly Očko spatřuje i v samotném pojetí regulace. V Evropě je zvykem vytvářet regulatorní rámec v předstihu tím, že jsou nejprve identifikovány digitální nástroje a aplikace, jež s sebou mohou přinášet určité riziko, a poté se v návaznosti na to vytváří kontrolní a certifikační mechanismy. V zámoří je přístup odlišný, oblast se obvykle nereguluje dopředu a používány jsou spíše nařízení nižší právní síly či programové a metodické dokumenty. Očko ovšem zároveň zdůraznil, že Evropa musí zajistit, aby regulace nepůsobila na úkor inovací. „Musíme nalézt vhodnou rovnováhu mezi regulací a inovací," řekl Očko. S ním souhlasila i Lyonsová, podle které potřebujeme nejen skvělé technologie, ale zároveň kvalitní podpůrné prostředí umožňující jejich rozvoj. „Technologie je zásadní dlouhodobý určující faktor jak pro naši ekonomiku, tak pro naši bezpečnost," nenechal nikoho na pochybách o významu technologií pro naši budoucnost Riekeles.

Autor: *Petr Pospíšil, Úřad vlády*

EUROSKOP.CZ

Přehled evropských vesmírných aktivit za listopad 2022

Přinášíme vám přehled nejzajímavějších událostí z oblasti evropského vesmírného výzkumu za měsíc listopad. Výzkum vesmíru a vývoj nových kosmických technologií nabývá v současné době stále většího významu. Evropská unie proto považuje kosmický výzkum za důležité téma a vynakládá velké úsilí na zdokonalování svých kapacit v této oblasti. Centrem těchto snah je Praha, kde sídlí Agentura EU pro vesmírný program (EUSPA). Spolu s agenturou EUSPA zajišťuje provoz evropských vesmírných programů Evropská kosmická agentura (ESA) – mezinárodní organizace, která sdružuje 22 evropských států včetně Česka a funguje na mezivládním principu. Její součástí jsou i nečlenské státy EU Norsko a Švýcarsko. Agentura provozuje kosmodrom v Kourou ve Francouzské Guyaně, odkud startují evropské rakety na oběžnou dráhu.

28- 11. – 2. 12. 2022

Ve dnech 28. 11. – 2. 12. proběhl již pátý ročník festivalu vesmírných aktivit Czech Space Week, který pořádá Ministerstvo dopravy společně s agenturou CzechInvest, Hvězdárnou a planetáriem hl. m. Prahy Planetum a dalšími partnery. Festival odstartoval v pondělí v prostorách Kongresového centra Praha dvoudenní konferencí Space2Business a trval až do pátku 2. prosince. Program festivalu byl zaměřený jak na firmy, investory a startupy, tak na studenty, děti a ostatní fanoušky vesmíru, kterým představil úspěchy českých firem působících ve vesmírném průmyslu a inovace, jež hýbou kosmickým odvětvím v České republice.

25. 11. 2022

Kosmická loď Orion vstoupila v pátek pozdě večer SEČ na oběžnou dráhu kolem Měsíce. Orion zůstane na oběžné dráze zhruba týden a pak započne cestu zpět na Zemi. Při vstupu na oběžnou dráhu Měsíce se loď Orion nacházela zhruba 380 000 kilometrů od Země. V následujících dnech by měla dosáhnout vzdálenosti až 420 000 kilometrů, což by byl rekordní údaj pro loď postavenou pro lidskou posádku.

24. 11. 2022

Vesmírný teleskop Jamese Webba, který vznikl v rámci mezinárodní spolupráce agentury NASA, agentury ESA a Kanadské vesmírné agentury, poskytl dosud nejpodrobnější analýzu atmosféry exoplanety. Na základě získaných dat ze čtyř přístrojů se astronomům podařilo sestavit kompletní molekulární a chemický profil planety WASP-39 b.

Analýza ukazuje na to, že atmosféra planety WASP-39 b obsahuje oxid siřičitý, oxid uhličitý, oxid uhelnatý, vodní páru, sodík a draslík. Jedná se nejenom o první detekci oxidu siřičitého v atmosféře exoplanety, ale také o první přímou známku toho, že na planetě probíhají aktivní chemické procesy. Informace o složení atmosféry exoplanety vědcům pomáhají ověřit dosavadní poznatky o tvorbě planet a vlivu jejich mateřských hvězd na jejich atmosféry. Konečným cílem analýz atmosfér exoplanet je pátrání po přímých známkách života.

23. 11. 2022

Agentura ESA představila nový tým astronautů, vybírala z bezmála 22.600 lidí. Jedním z vybraných astronautů je i český stíhací pilot Aleš Svoboda, který se stal členem záložního týmu.

Na pozici astronautů ESA se zájemci mohli hlásit od března do června minulého roku. Přihlásilo 22 589 lidí, z toho 24 procent žen. Z Česka se o pozici ucházelo 165 mužů a 37 žen. V hlavním týmu astronautů, jsou dvě ženy a tři muži, kteří budou zaměstnanci agentury ESA. Dalších 11 lidí je v rezervním týmu. Pětice kariérních astronautů se připojí k sedmi kolegům, kteří již slouží. Jejich výcvik začne v příštím roce. Členové rezervního týmu budou pokračovat ve svých stávajících zaměstnáních a budou k dispozici jako náhradníci po případném odchodu někoho ze základního týmu.

Vedení agentury na téže tiskové konferenci oznámilo, že rozpočet na příští tři roky bude téměř 17 miliard eur (414 miliard korun), což je výrazné navýšení, ale méně než 18,5 miliardy eur (451 miliard korun), které požadoval její generální ředitel.

Autorka: *Kristina Hubáčková, Euroskop.cz*

EUROLISTY

Eurozprávy z regionů

Přednáška o českém předsednictví v Radě EU na Univerzitě Palackého v Olomouci

V pondělí 14. listopadu se pro studenty Univerzity Palackého v Olomouci na Katedře politologie a evropských studií uskutečnila přednáška na téma zákulisí českého předsednictví.

Během pondělního dopoledne vysvětlovala ředitelka Odboru pro předsednictví v Radě EU na Úřadu vlády ČR Alice Krutilová koordinační roli předsednického odboru při organizaci hladkého průběhu současného druhého předsednictví ČR v Radě EU. Prezentace se přitom netýkala pouze obsahové přípravy a prioritních témat předsednictví, důraz byl kladen i na organizaci neformálních ministerských Rad, konferencí a dalších jednání, která doposud proběhla všechna úspěšně.

Co se týče debaty o zákulisí předsednictví, vyzdvihla Alice Krutilová zejména důležitost centrální organizační role Úřadu vlády ČR a dobrou spolupráci s kolegy ze Stálého zastoupení ČR při EU v Bruselu, na jejichž bedrech leží většina práce v rámci vyjednávání o unijní legislativě s ostatními institucemi EU. Studenti si mohli vyslechnout i o podrobnostech organizace summitu konaného na Pražském hradě.

V rámci přednášky padly i dotazy studentů, jak se mohou zapojit stážisti, co byly dosud největší úspěchy a zároveň neúspěchy, anebo také na rozpočet celého předsednictví. Posluchači zde byli tvořeni především z řad studentů politologie a evropských studií a zástupci Politologického klubu.

Autor: *David Březina, Euroskop.cz*

O Evropské unii se rozhodovalo již pětkrát po celé republice. Co přinesly první regionální semináře?

Projekt „Rozhoduj o Evropě – Staň se na den tvůrcem evropské politiky“ v posledních dvou měsících navštívil s velkým úspěchem již sedm krajských měst, konkrétně Ostravu, Karlovy Vary, Prahu, České Budějovice, Brno, Jihlavu a Liberec. Studenti si zkusili jednání jak v pozicích ministrů v Radě EU, tak i v pozicích poslanců v Evropském parlamentu. Měli také možnost debatovat se zajímavými hosty o budoucnosti EU, příležitostech pro mládež v evropských programech či o aktuálních výzvách – ať už je to válka na Ukrajině či boj proti změně klimatu.

Projednávanou agendou ve všech případech bylo nově navrhované nařízení o transparentnosti a cílení politiké reklamy, které cílí na potírání dezinformací v politickém prostoru společenské debaty a na transparentnost politických sdělení, propagací a kampaní. Pro všechny studenty, kteří se jednání účastnily se jednalo bezpochyby o důležité téma, o čemž svědčí i fakt, že si toto téma sami odhlasovali z možností, ze kterých dostali během přihlašování na výběr.

Zájem studentů rovněž dosvědčuje vysoká participace v debatách v oddělených i společných zasedáních, doplňující otázky k tématu kladené předsednictvu, jakož i rozpoznání přidané hodnoty tématu politické reklamy – tedy lepší orientace účastníků v mediálně-politickém prostoru. „Myslím si, že jsme vybrali dobrém téma jak pro simulované zasedání, tak i pro běžný život, protože umět rozpoznat dezinformace je určitě důležité. Téma politické reklamy tyto schopnosti určitě rozvinulo, což se nám všem bude v budoucnu hodit“, uvedla jedna z účastnic regionálního semináře. Jeden z jejích kolegů souhlasil a dodal, že „Přínosné byly i debaty s hosty, netušil jsem, kolik příležitostí pro mladé EU nabízí, rozhodně je ale nyní plánuji využít!”

Další účastníci si velmi cenili i zkušeností získaných z průběhu simulace jako takové „Myslím si, že pochopit jak složitý je proces přijímání změn v rámci EU a jaké velké kompromisy musejí státy či poslanci často udělat pomůže hodně studentům se dívat na EU více objektivně a cenit si úspěchů, kterých dosahuje.“ Samotný průběh simulovaných jednání byl velmi zajímavý a plný zapálených debat nad obecnými ale i velmi detailními aspekty politických reklam. Zajímavé bylo, že se téměř nikdy nepodařilo Radě a Parlamentu se shodnout na otázkách, které pro ně byly klíčové a přijetí nařízení proto mnohdy viselo na vlásku.

Simulace je v rámci projektu soutěžní částí programu, první tři nejúspěšnější účastníci z každé instituce byli vždy oceněni a navíc vítězové dostali mimo darů od partnerů projektu též pozvánku na třídenní modelové zasedání, které proběhne v lednu v Brně. Na modelové zasedání se však mohou přihlásit i ostatní účastníci, a všichni budou vítáni, neboť jednání zvládli všichni skvěle.

V rámci diskusí s hosty často zaznívala ocenění programů Evropské unie pro mladé nebo myšlenky jak dále rozvíjet EU v budoucnosti v rámci probíraných témat. Účastníci díky diskusím často zjistili mnoho o úspěších EU na různých polích, například v rámci ekologie a mezinárodních vztahů a rozvoje demokracie. „Být v EU je rozhodně mnohem výhodnější, než být odkázáni sami na sebe. Měli bychom ale více komunikovat s občany a říkat jim, proč je pro ně EU důležitá a co všechno pro ně dělá“, uvedla jedna ze studentek a řada kolegů s ní v tomto duchu souhlasila. Mnozí hlavně poté, co poprvé slyšeli, co EU dělá ve vztahu k mládeži či ekologii, neboť se k nim tyto informace dříve nedostávaly. K tomu napomohly i vždy přítomné pracovnice a pracovníci Eurocenter a středisek Europe Direct, kteří asistovali jak organizačnímu týmu, tak studentům. Navíc pomáhali osvětlovat právě i příležitosti pro studenty v rámci programů EU.

Projekt je realizován obecně prospěšnou společností EUTIS. Regionální semináře projektu v České republice probíhají v rámci Evropského roku mládeže a jsou financovány z Evropské unie. Hlavním partnerem projektu v roce 2022 je Dům zahraniční spolupráce. Semináře jsou uskutečněny také díky podpoře Zastoupení Evropské komise v České republice a Konrad Adenauer Stiftung. Partnery projektu jsou Odbor komunikace o evropských záležitostech Úřadu vlády ČR, Kancelář Evropského parlamentu v České republice, Europe Direct Česká republika, Centrum pro Evropskou politiku (Bratislava), Národní pracovní skupina pro strukturovaný dialog s mládeží a Eurodesk Česká republika.

Navrhnout kampaň během 24 hodin? Pro studenty Univezity Tomáše Bati žádný problém

Druhý ročník soutěže Ideathon Univerzity Tomáše Bati která studentům umožňuje spolupráci s praxí, zná své vítěze. Porotu složenou ze zástupců organizací ze Zlínského kraje a děkanů všech fakult zlínské univerzity nejvíce ohromil nápad kampaně pro Městské divadlo Zlín.

Vítězný tým složený ze studentek Elišky Panenkové a Adély Vondroušové z Fakulty multimediálních komunikací a Adama Ondriaše z Fakulty managementu a ekonomiky vytvořili pro zlínské divadlo nový koncept využití prostoru Dílny a komunikaci zaměřenou na vysokoškolské studenty ve Zlíně.

Dvoudenní soutěž doprovázely intenzivní workshopy, během kterých se studenti naučili řešit problémy pomocí design thinkingových metod

„Cením si toho, že nás Univerzita Tomáše Bati přizvala k projektu, který kvituje spolupráci všech fakult a vybraných organizací v kraji. Jde vidět, že studenti mají o divadlo zájem, není jim lhostejná jeho budoucnost a rádi se budou podílet na jeho rozvoji. Jejich zápal jde vidět i na tom, že si téma volili navíc, dobrovolně, “ řekl Josef Morávek, ředitel Městského divadla Zlín. Dodal, že s vítězi již brzy zahájí další spolupráci.

Zástupci z 5 organizací ze Zlínského kraje si od 60 studentů vyslechli návrhy řešení témat v 15 prezentacích. Na druhém místě skončil tým, který zpracoval mobilní aplikaci pro Koordinátora veřejné dopravy Zlínského kraje a na třetím místě se umístilo zpracování podoby chystaného kreativního centra ve Zlíně nebo Uherském Hradišti. Dvoudenní soutěž doprovázely intenzivní workshopy, během kterých se studenti naučili řešit problémy pomocí design thinkingových metod, spolupracovat mezi sebou v týmu nebo to, jak upoutat pozornost při prezentaci.

Soutěž Ideathon UTB organizuje pro Univerzitu Tomáše Bati ve Zlíně UPPER – Centrum kreativních průmyslů a podnikání spolu se zástupci všech fakult zlínské univerzity, Technologické inovační centrum ve Zlíně a agentura CzechInvest s programem Technologická inkubace.

Akce se konala pod záštitou ministra pro evropské záležitosti Mikuláše Beka v rámci předsednictví ČR v Radě EU a Roku mládeže 2022.

Autor: *Eurocentrum Zlín, Jitka Honsová FMK UTB UPPER Zlín*

Měníme kraj

Zástupci Karlovarského kraje se v polovině listopadu v Bruselu účastnili konference na téma spravedlivé transformace v uhelných a energeticky náročných regionech s podporou financí z EU. Hejtman Petr Kulhánek a radní pro transformaci Patrik Pizinger spolu s dalšími zástupci Karlovarského kraje prezentovali východiska pro proměnu tohoto regionu po útlumu těžby uhlí a skutečnost, že nejde jen o transformaci průmyslovou, ale také ekonomickou, sociální a změnu v myšlení.

Konferenci pořádal v Bruselu Evropský výbor regionů v rámci českého předsednictví v Radě EU spolu s Moravskoslezským, Ústeckým a Karlovarským krajem. Zástupci kraje zde rovněž s ministrem pro místní rozvoj Ivanem Bartošem diskutovali potřebné úpravy využití Fondu pro spravedlivou transformaci tak, aby odpovídal potřebám současné doby, nikoliv situaci platné v minulosti, kdy fond vznikal.

Aktuální informace k dotacím a výzvám najdete na stránce Operačního programu Spravedlivá transformace. Oznámení a zprávy k připravovaným krajským projektům a akcím souvisejících s transformací kraje najdete na krajské stránce menimekraj.cz případně na stránce Regionální stálé konference Karlovarského kraje. Tomuto tématu se také věnuje Česká televize, která připravila cyklus Česko a Evropa řeší klima, jehož epizody můžete shlédnout v iVysílání .

Autor: *Eurocentrum Karlovy Vary*

Jak na kariéru v EU? Veletrh pracovních příležitostí na FSV Univerzity Karlovy

Stáže, kariéra, pracovní příležitosti i život v Bruselu; taková témata nejvíce zajímaly studenty Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy na každoročním veletrhu pracovních příležitostí Institutu politologických studií. Ten se tento rok konal 9. listopadu v Nových Butovicích v Praze, za účasti Eurocentra Praha a dalších státních a soukromých institucí. O informace poskytované na stánku Eurocentra Praha byl v průběhu celého dne ze strany účastníků velký zájem.

Studenti měli možnost dozvědět se o možnostech kariéry v evropských institucích nebo o možnostech stáží v Evropě i v Praze. Vrcholem programu Eurocentra Praha na veletrhu byla přednáška Ludmily Johnové a Terezy Kůnové na téma možností kariéry v institucích EU, přičemž zájem studentů téměř přesáhl kapacity přednáškové místnosti. Studenti taktéž měli šanci získat drobné památkové předměty, brožury nebo soutěžili ve vědomostní soutěži o malé věcné ceny. Děkujeme za účast všem studentům a těšíme se na shledanou v budoucím roce.

Autor: *Eurocentrum Praha*

České předsednictví na Korzu národní

Dne 17. listopadu 2022 proběhly již tradiční oslavy sametové revoluce na Korzu národní, heslem letošních oslav se stala jednoduchá, ale všeříkající věta #dikyzemuzem. Součástí bohatého programu byly i informační stánky různých organizací, mezi nimiž nesmělo chybět ani Eurocentrum Praha. Eurocentrum mohli návštěvníci potkat na stánku, který se věnoval českému předsednictví v Radě Evropské unie.

Na náměstí Václava Havla bylo na předsednickém stánku pro návštěvníky připraveno mnoho zábavných a vzdělávacích aktivit týkajících se aktuálně probíhajícího předsednictví České republiky v Radě EU. Návštěvníci si mohli vyzkoušet dva zábavné kvízy s různou úrovní obtížnosti, které se týkaly informací o Evropské unii. Pro děti byla připravena hra „najdi zvířátko ve větě“. Za vyplnění se všichni mohli těšit na drobné dárečky s tématikou českého předsednictví.

Návštěvníci měli také příležitost hlasovat o tom, která z pěti priorit českého předsednictví je pro ně osobně nejdůležitější. Tento úkol se možná zdá jako jednoduchý, ale vybrat pouze jednu prioritu byl pro mnohé pěkný oříšek.

K dispozici byly zároveň informační brožury a letáčky s tematikou Evropské unie, českého předsednictví, ale například také programu CERV (Program „Občané, rovnost, práva a hodnoty“). Návštěvníci se mohli přímo na místě ptát na vše, co je zajímalo ohledně Evropské unie, a zaměstnanci Eurocentra jim jejich dotazy rádi zodpověděli.

Celý den panovala příjemná atmosféra a oslavy 17. listopadu se z pohledu návštěvníků i organizátorů velmi vydařily.

Autor: *Eurocentrum Praha*

Vyjeď do Evropy! Pardubičtí studenti cestovního ruchu tak motivovali k výjezdům do zahraničí

Dne 30. listopadu 2022 proběhla zajímavá přednáška na SOŠ cestovního ruchu v Pardubicích, jejíž součástí byl také workshop Vyjeď do Evropy!

Studenti tak měli možnost objevit příležitosti, které jim Evropská unie nabízí, a to prostřednictvím QR kódů s odkazy na webové stránky jednotlivých projektů, poskytnutých brožur, ale i přítomných konzultantek programů Erasmus+ a Evropský sbor solidarity a sítě pro mladé Eurodesk.

Úkolem bylo nejen zjistit potřebné informace o tom, jak konkrétní projekt vypadá a probíhá, pro koho je určen či jaká je finanční

podpora, ale především proč by měli ostatní spolužáci na takový projekt vyrazit.

Díky workshopu tak došlo k prezentaci následujících projektů: Erasmus+ výměny mládeže, Discover EU, práce a stáže v EU institucích, mezinárodní dobrovolnictví a solidární projekty v rámci tzv. Evropského sboru solidarity. Na konci nechybělo hlasování o nejlépe zpracovaný a prezentovaný projekt.

Ve druhé části programu nechyběly osobní zkušenosti koordinátorek a představení dalších možností výjezdů i mimo Evropskou unii.

Autor: *Eurocentrum Pardubice*

V Pardubicích byla úspěšně zakončena letní fotosoutěž Česká stopa v Evropě!

Dne 3. listopadu 2022 proběhla od 17:00 ve výstavních prostorech Zelené brány Pardubice slavnostní vernisáž výstavy nejzdařilejších snímků amatérských fotografů letní fotosoutěže Česká stopa v Evropě, spojená s vyhlášením výsledků a předáním cen vítězům. Kromě fotografií nechybělo občerstvení a doprovodný kulturní program!

Soutěž probíhala od 1. července do 30. září 2022 a byla určena všem amatérským fotografům starším 15 let z celé České republiky. Fotosoutěž byla organizována v rámci českého předsednictví v Radě EU a jejím cílem bylo zachytit českou stopu v Evropě, a to v podobě českých objevů, kultury, tradic či pomoci v zahraničí v rámci jedné ze tří následujících kategorií:

- Češi píší dějiny (architektura, objevy, kultura)
- Češi cestují (jak cestujeme, zahraniční pobyty)
- Češi pomáhají (dobrovolnictví, humanitární projekty).

Odborná porota složená z profesionálních fotografů vybrala ty nejlepší snímky v každé kategorii. Autoři vítězných fotografií obdrželi hodnotné ceny v podobě poukázky na fotografické vybavení či zhotovení fotoknihy, odborné publikace a drobné ceny organizátorů.

V rámci fotosoutěže byla rovněž vyhlášena speciální cena pro autora fotografie s nejvíce To se mi líbí na facebookové stránce soutěže. Vítězem se stala fotografie Jeronýma Žárského s názvem Dívka sestavující srdce ze svíček pro Havla na výročí jeho úmrtí.

Akci doprovázelo uskupení Crazy Saxophones žákyň ZUŠ Lonkova v Pardubicích a nechybělo ani zhodnocení fotografií pohledem profesionálního fotografa a cestovatele Lukáše Zemana.

Nejzdařilejších snímky bylo možné zhlédnout na Zelené bráně v průběhu měsíce listopadu.

Organizátory soutěže jsou Eurocentra Hradec Králové a Pardubice a informační střediska Europe Direct Hradec Králové a Europe Direct Pardubice.

Výherní snímky:

- kategorie Češi píší dějiny: Dívka sestavující srdce ze svíček pro Havla na výročí jeho úmrtí, Jeroným Ž.

- kategorie Češi cestují: Sant Salvador, Mario S.

- kategorie Češi pomáhají: Češi pomáhají zdravotně postiženým, Jan J.

Autor: *EC Pardubice*

EUROCENTRA

EUROLISTY

Zábava s Eurolisty

Řešení rubriky Zábava z minulých Eurolistů

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI:

1 A

2 C

3 B

4 B

5 C

Vydavatel:
Odbor komunikace o evropských záležitostech (OEZ)

Adresa:
nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1

Email:
euroskop@vlada.cz

EUROSKOP.CZ EUROFON 800 200 200 EUROCENTRA

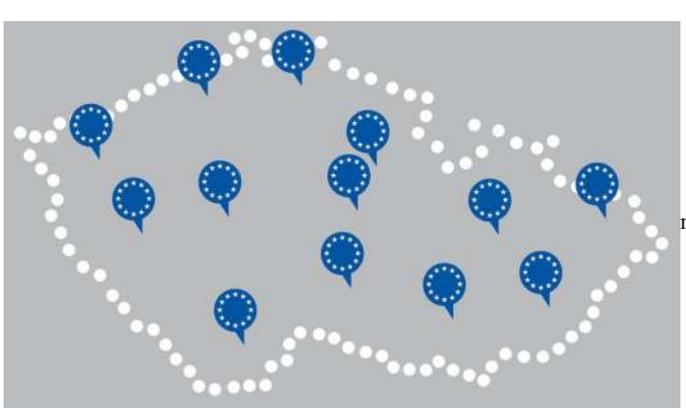

Eurocentra jsou informační místa zřizovaná Odborem komunikace o evropských záležitostech Úřadu vlády ČR ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR.

Poskytují činnost o Evropské unii pro širokou i odbornou veřejnost, nabízí informační materiály a řadu dalších služeb pro zájemce o hlubší poznání EU a aspektů členství České republiky v Evropské unii

Podrobné informace o činnosti a akcích Eurocenter najdete na:
www.eurocentra.cz